

استعمار گران

انگلیسی‌ها در عهدنامه گلستان چه کاره بودند؟

برای ایرانیان، یادآوری عهدنامه «گلستان» در آوار و ناخوشایند است؛ عهدنامه‌ای که بر اساس آن، بخش‌های مهمی از خاک ایران، برای همیشه از آن جدا و به روسیه تزاری منضم شد؛ عهدنامه‌ای که به خاطر آوردنش، باعث جریحه‌دار شدن غرور ملی ایرانیان می‌شود. درباره چگونگی انعقاد این عهدنامه، مطالب فراوانی در کتاب‌های تاریخی و درسی وجود دارد. این که چگونه دول استعمارگر توانستند با استفاده از بی‌کفایتی شاهان قاجار، مرزهای ایران را در نورددند و شکستی تلخ را به ملت ما تحمیل کنند، بر کسی پوشیده نیست؛ اما مسئله‌ای که کمتر از آن سخن به میان می‌آید، دخالت پنهان انگلیس در انعقاد این عهدنامه ننگین است. انگلیسی‌ها، پیش از انعقاد این عهدنامه، بر اساس قرارداد «مفصل»، مکلف به حمایت از ایران در برابر هجوم دولت‌های اروپایی شده بودند؛ اما با تشکیل جبهه متحد روسیه تزاری و بریتانیا، علیه ناپلئون، انگلیس با بی‌تفاوتی از کنار تعهداتش عبور کرد و ترجیح داد که ایران را با مشکلاتش تنها بگذارد. با این حال، این رویکرد، تنها وجه خیانت انگلیس به ایران، در ماجرای انعقاد عهدنامه گلستان نبود. در جریان تنظیم مفاد عهدنامه گلستان نیز، انگلیس در لباس میانچی، کفه ترازو را به نفع روسیه تزاری برگرداند و تمام تلاش خود را برای رسیدن تراز به خواسته‌هایش به کار بست. نقش «سرگزار اوزلی» در تأمین خواسته‌های دشمنان ایران در این عهدنامه ننگین چنان بود که به نوشته «سردنيس رایت»، وی بعدها، عالی‌ترین نشان امپراتوری روسیه را، به همین مناسبت، دریافت کرد. انگلیس با خیانت به ایران در عهدنامه گلستان، در واقع زمینه را برای بسط نفوذ خود در مناطق جنوبی فراهم می‌کرد و ایران و منافع ملی آن را، وجه‌المصلحه سیاست‌های اروپایی و آسیایی خود قرار می‌داد.

چند خط تاریخ

درباره خط و ربط وثوق الدوله با انگلیسی‌ها

امضای قرار داد به شرط قول تابعیت!

«برواندآبراهامیان» در صفحه ۱۱۹ کتاب «تاریخ ایران مدرن»، می‌نویسد: «وثوق الدوله، هنگام امضای قرارداد [۱۹۱۹]، در یک اقدام احتیاطی از [کرد] کرنز (وزیر خارجه انگلیس)، قول صریح گرفت که در صورت نامساعد شدن اوضاع و احوال، به او پناهندگی سیاسی داده خواهد شد». قرار داد ۱۹۱۹، غایت آمال استعمار انگلیس برای تسلط بی‌قید و شرط بر ایران بود. در واقع انگلیسی‌ها، با این قرار داد، استقلال نیم‌بند ایران را از بین می‌بردند و آن را به یکی از مستعمرات خود تبدیل می‌کردند. نقشه انعقاد چنین قراردادی، پس از انقلاب ۱۹۱۷ روسیه و خروج نیروهای این کشور از ایران، کشیده شد. انگلیسی‌های می‌خواستند از فرصت غیبت قزاق بدین، سوء استفاده و نفوذشان را در ایران، به عنوان یک مستعمره جدید، کامل کنند. در این بین، تعدادی از رجال سیاسی و منور الفکر ایرانی نیز، به دلالت انعقاد این قرارداد که اختیار تمام امور مالی، اداری، فرهنگی، اجتماعی و تجاری ایران را به انگلیس می‌داد، تبدیل شده بودند. «وثوق الدوله» که در آن سن منور الفکرها قرار داشت، مدعی بود که با انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ و تسلط بی‌قید و شرط بریتانیا بر ایران، مملکت راه رشد و ترقی را خواهد پیمود و او، از این اقدام، منظوری جز ترقی ایران و مردمش ندارد! اما بعدها معلوم شد که سهم «وثوق الدوله» در انعقاد این قرارداد، خیلی بیشتر از حدس و گمان بوده است! «آبراهامیان» می‌نویسد: «میرزا حسن خان وثوق الدوله، نخست‌وزیر، که در تهیه پیش‌نویس این موافقت‌نامه، همکاری کرده بود، برای پیش‌بردن موضوع موافقت‌نامه در مجلس [شورای ملی] که تصویب همه قرارداد‌های خارجی در آن الزامی بود، ۱۶۰ هزار پوند دریافت کرد... و وثوق الدوله ... فعالیت سیاسی و کاری‌اش را به عنوان یک لیبرال دموکرات آغاز کرد و در ۱۷ کابینه مختلف [دوره قاجار] حضور داشت.» با این حال، اقدام انگلیسی‌ها به نتیجه نرسید.

مزایده فروش املاک (نوبت اول)

صندوق رفاه کارکنان دانشگاه سمنان در نظر دارد ۳ واحد آپارتمان خود را در شهر مشهد از طریق مزایده به فروش برساند.

دریافت اطلاعات تکمیلی از طریق آدرس:

www.semnan.ac.ir/a.pdf

۰۵۱-۹۲۳۲۱

ناگفته‌ها از لشکر کشی متهورانه «هاننبال» برای درهم کوبیدن امپراتوری روم

رژه فیل‌های آفریقایی روی قله‌های آلب!

نگاره عبور سپاه هاننبال از کوه‌های آلب

بودند تا جایی که فرزندانشان را بر اساس نفرت از رومی‌ها تربیت می‌کردند. قدرت نظامی برابر، مانع از ظفر یافتن یک دشمن بر دیگری می‌شد و رومی‌ها برای مدت چند قرن، به درگیری مداوم و فرساینده با کارتاژی‌ها مشغول بودند؛ درست همان وضعیتی که در شرق، میان رومی‌ها و ایرانی‌ها برقرار بود.

■ آغاز یک سردار

در سال ۲۴۷ قبل از میلاد، «هامیلکار»، حاکم قدرتمند کارتاژ، صاحب‌پسری شد که نامش را «هاننبال» گذاشت. هاننبال در محیطی کاملاً ضد رومی و زیر نظر معلمان کارتاژی تربیت شد و به خاطر هوش و استعدادی که داشت، به سرعت به سرداری توانمند و شجاع تبدیل شد. در دوران پدر هاننبال، کارتاژی‌ها سعی در بسط اقتدار خود در اسپانیا داشتند. بارسلونایی‌ها، به دلیل روابط خونی با کارتاژی‌ها، حاضر نبودند اقتدار روم را بپذیرند؛ به این ترتیب، منازعه بر سر اسپانیا، کشمکش طولانی را میان روم و کارتاژ ایجاد کرد. دودعه پیش از تولد هاننبال، رومی‌ها به جزیره سیسیل که جزو متصرفات کارتاژ بود، هجوم بردند و کارتاژی‌ها متحمل شکست مفتضحانه و ننگینی شدند. یادآوری این شکست، روحیات ضد رومی هاننبال را به شدت تقویت می‌کرد. مدتی بعد و در زمان پدر هاننبال، دوره اول جنگ‌های پونی، میان روم و

■ نقشه‌ای متهورانه

نقشه هاننبال، نقشه‌ای بسیار متهورانه بود؛ او می‌خواست ارتش کارتاژ را به اسپانیا ببرد و از راه خشکی، به شهر رُم، پایتخت امپراتوری روم، بتازد و آن‌جا را تصرف کند. نیروهای کارتاژی با استعداد ده‌ها هزار نیروی سوار و پیاده و صدها زنجیر فیل، وارد اسپانیا شد و با سرعت، رومی‌ها را در چند جبهه شکست داد. هاننبال پس از استراحتی کوتاه، راه کوه‌های پیرنه در شمال اسپانیا را پیش گرفت. رومی‌ها اصالتاً تصور نمی‌کردند که او بتواند از کوه‌ها عبور کند؛ اما قرار داشتن در فصل تابستان و مسیرهای نسبتاً مناسبی که طی دوره‌های مختلف توسط رومی‌ها در کوه‌های پیرنه ایجاد شده بود، راه را برای ارتش کارتاژ باز کرد و آن‌ها توانستند اواخر تابستان، وارد سرزمین گل (فرانسه امروزی) شوند. فرانسوی‌های باستانی که به تازگی ناچار به پذیرش حاکمیت رومی‌ها شده بودند، از ورود هاننبال استقبال کردند و به او پیوستند. لشکر کارتاژ که با حمایت گل‌ها تقویت شده و کاستی‌های ناشی از عبور از پیرنه را جبران کرده بود، کوه‌های سربه فلک کشیده آلب را

مناسبت

به مناسبت چهل و دومین سالروز شهادت

شهید سید مصطفی خمینی در کلام بزرگان

شهید آیت ... سید مصطفی خمینی در ۲۱ آذر ۱۳۰۹ هـ.ش برابر با ۲۱ رجب ۱۳۴۹ هـ.ق در محله آلوندیه شهر قم در منزلی اجاره‌ای متولد شد. به مناسبت نام پدر بزرگ

پدرباش، «شهید سیدمصطفی موسوی» او را نیز مصطفی نامیدند. وی در دامن مادری با تقوا و پدری دانشمند و معنویت‌آمده از معنویت و عرفان رشد کرد. آیت ... جعفر سبحانی، از استادان بنام حوزه علمیه قم و یکی از مراجع تقلید، درباره نبوغ شهید مصطفی خمینی چنین می‌گوید: «از حمله خصوصیات ایشان در درس، در درجه اول استعداد قویشان بود؛ حافظه‌ای قوی هم داشت. بیشتر اشخاص خوش فهم و خوش فکر، از حافظه‌ای قوی برخوردار نیستند؛ ولی ایشان در عین حال که فهمی خوب و دقتی بسیار داشت، دارای حافظه خوبی هم بود؛ به همین دلیل با اصرار من، ایشان همه «الفیه» این مالک را حفظ کردند و نه تنها حفظ می‌کرد، بلکه خوب هم می‌خواند. گاهی که من مطلبی درباره زندگی علما نقل می‌کردم، ایشان علاقه‌مند می‌شد که آن بخش از کتاب نخبه‌المقال (کتابی در موضوع تراجم و رجال) را که راجع به علما بود، حفظ کند. بعدها که معقول رانزد دیگران می‌خواندند، قسمتی از اشعار منظومه را هم حفظ کرده بودند و می‌خواندند. هم عمق فکری و هم ذکاوت داشت و در کنار این دو، دارای حافظه‌ای قوی بود. یکی از مواهبی که ایشان داشت، فکر زایا بود. گاهی در یک مسئله، اگر طرف مقابل هم مثل ایشان حال و حوصله داشت، شاید یک ساعت و نیم بحث می‌کردند. ایشان می‌توانست مسئله را به صورت ممتد با طرף مقابل بحث کند.» به گزارش پایگاه مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، سید مصطفی به علت علاقه و استعداد در خشان توانست طی مدت دو سال و چند ماه، کتاب‌های سیوطی، حاشیه ملاعبدا...، معالم الاصول، شمسبه، مطول و بخشی از شرح لمعه را به پایان برساند. او در هفده سالگی، پس از پایان دوره مقدمات حوزه، معلم شد. خانم فریده مصطفوی، خواهر ایشان در این باره می‌گوید: «... به یاد دارم در روزی که ایشان مجلس شد، حضرت امام در یک مجلس مهمانی، عده‌ای از دوستان را برای ناهار دعوت کردند تا ایشان تشویق شوند و با تشریفات خاصی عمامه بر سر ایشان گذاشتند. این برای ما یک خاطره جالبی بود که می‌دیدیم، او با شادی و خوشحالی زیادی از لباس جدیدی که پنهان‌ها پذیرایی می‌کند.» حاج آقا مصطفی پس از تلاش فراوان، در ۲۷ سالگی به درجه اجتهاد نائل آمد. آیت... حاج سیدرضا بهاء‌الدینی که سال‌های طولانی با ایشان حشر و نشر داشت، درباره مقام علمی شهید سیدمصطفی خمینی چنین می‌نویسد: «الحاج مصطفی آیه... جمع بین المعقول و المنقول و السیاسة الاسلامیة و الدینیة فی شباهه و بلغ ما بلغ من نوادر ما نابل من نوادر الاعصار و الا زمان، آیت... حاج آقا مصطفی دانش‌های عقلی و نقلی، سیاست اسلامی و دینی را در جوانی کسب کرد و به آن مراتبی که باید برسد، رسید. او از نخبگان زمان ما بود، بلکه از شخصیت‌های برجسته روزگار به شمار می‌آمد.»

او از سال ۱۳۴۱ که نهضت امام خمینی (ره) آغاز شد، همواره در کنار امام و یار و همراه و مشاور ایشان بود. حاج آقا مصطفی، پس از واقعه ۱۵ خرداد و نیز، بعد از تبعید حضرت امام (ره)، به علت اقدامات اعتراضی خود علیه رژیم شاه توسط ساواک دستگیر شد و در نهایت، در ۱۳ دی ۱۳۴۳، مأموران رژیم، به خانه او حمله و وی را نیز به تهرت کیه تبعید کردند. بعدها، ایشان پس از ورود به نجف، در کنار برنامه‌های درسی و علمی، مبارزه را در کنار حضرت امام (ره) ادامه داد. فرزند برومند بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، سرانجام، در نیمه شب اول آبان ۱۳۵۶، به شهادت رسید. شهادت او به نهضت اسلامی جان تازه بخشید و آن را به صورت انقلابی فراگیر درآورد.

صفحه آرایی

واحد صفحه آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

layout@khorasannews.com

قلب تاریخ

را نشان می‌دهد، یکی مربوط به دوره قاجار و دیگری، متعلق به زمان حاضر. دود و بخاری که در عکس قدیمی می‌بینید، مربوط به آتش «تون» حمام مهدبقلی بیگ است؛ حمامی که تا واسطه دهه ۱۳۶۰، هنوز مورد استفاده زائران و مجاوران بود!

نمازهای یومیه برگزار می‌شد؛ البته بارعبایت جهت درست قبله. در دوره صفویه، در کنار این بنا، حمام زیبایی مهدبقلی بیگ ساخته شد که امروزه، به صورت موزه مردم‌شناسی درآمده است. تصویر امروزی، دو نما از مقبره شاه‌ملک یا همان مسجد ۷۲ تن

در آن را عهده‌دار بود. «شاه‌ملک»، هنگام حضور در مشهد، دستور داد در مجاورت حرم رضوی، برایش آرامگاهی بنا کنند. این آرامگاه، امروزه در انتهای بازار فرش فروش‌های مشهد، در خیابان اندرزگو (خسروی)، با نام مسجد ۷۲ تن» مشهور است؛ اما باید توجه داشته باشیم که این بنا، اصولاً مسجد نیست و حتی جهت ساخت آن، از نظر جغرافیایی، سوی قبله‌را نشان نمی‌دهد. با این حال، در سده‌های بعد، بسیاری از مردم، کاربری بنا را به واسطه قرار گرفتن مقبره در سرداب‌وزیر زمین، از یاد بردند و در این مکان،

در شهر ساخته شد که سرآمد آن‌ها، مسجد جامع گوهرشاد است. اقبال حاکمان تیموری به ساخت و ساز اماکن مذهبی و عمومی در مشهد، باعث شد که تعدادی از سرداران و وابستگان به دربار آن‌ها نیز، دست به تکیه‌هایی برای ساخت و ساز چنین اماکنی در مشهد بزنند. یکی از این افراد، «امیرغیاث‌الدین ملک‌شاه» یا «شاه‌ملک» بود. او، بین سال‌های ۸۰۷ تا ۸۱۷ هـ.ق، در دوره تیموری و در عهد «الغ بیگ»، پسر شاهرخ، مقام سپهسالاری توس را داشت و بر همین اساس، اداره شهر مشهد و برقراری نظم

دو نما از یک اثر تاریخی در مشهد

هر چند که مشهد، به معنای واقعی کلمه از دوران شاه‌تهماسپ صفوی، با کشیده شدن بارویی به دور آن، شکل و شمایل شهر به خود گرفت؛ اما این شهر، دست‌کم ۱۲۰۰ سال تاریخ را پشت‌نام‌خود یدک می‌کشد. در این مدت، بسیار بودند حاکمان و صاحب‌منصبانی که در مشهد، بناهای باشکوه و عام‌المنفعه بنا کردند و بر زیبایی و امکانات شهری آن افزودند. با این حال، دوران حکومت تیموریان، به ویژه عهد شاهرخ تیموری را باید یکی از ادوار طلایی رونق شهرسازی در مشهد بدانیم. در این عصر، بناهای مَعظم و زیبایی

آگهی ارزیابی کیفی (نوبت اول)

شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی در نظر دارد از محل منابع اعتبارات عمرانی (ریالی، اوراق مشارکت، اسناد خزانه) بر اساس قانون برگزاری معاملات دولتی پروژه مشروحه ذیل را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (WWW.SETADIRAN.IR) انجام و به شرکت‌های ذیصلاح واگذار نماید.

ردیف	نام و مشخصات خدمات مورد نیاز	مدت	برآورد اولیه (ریال)
۱	تامین مصالح و تجهیزات اتاقت سر چاه و اجرای خط لوله و سایر عملیات تکمیلی چاه آب شهر تیتکانلو	۳ ماه	۵۶۷۰۰۹۲۸۰۵۵۶
۲	تجهیز اتاقت سر چاه و عملیات خط انتقال (لوله گذاری با لوله پلی اتیلن) بهمراه تهیه و راه اندازی الکترومپم چاه شماره ۱۱ شهر فاروج	۴ ماه	۲۰۳۳۳۰۸۰۱۷۳۶

سایر توضیحات تکمیلی و شرح کار در اسناد اعلام شده است که لازم است مناقصه‌گران حداکثر ظرف ۳ روز پس از انتشار آگهی از طریق سامانه فوق‌الذکر اخذ و اقدام نمایند. ضمناً هزینه چاپ آگهی در دو نوبت به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب استان خراسان شمالی

۰۵۱-۹۲۳۲۱

آب سرچشمه حیات و زیبایی است، از اسراف آن بپرهیزیم

همین‌پنجشنبه ببخوانید...

همسر عزیزم

دکتر تکتّم شیخیان

کسب رتبه اول کشور در امتحان

بورد فوق تخصص قلب کودکان

گوارای وجودت.

بهترین آرزوها را برای موفقیت‌های بیشتر برایت داریم.

همسر و فرزندت

(دکتر امیری و شایان)

۰۵۱-۹۲۳۲۱